

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ РЕСУРСИ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАПН УКРАЇНИ З АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ Й ОСВІТИ

Світлана Зозуля

Висвітлено інформаційно-аналітичну діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, зокрема відділу науково-аналітичної обробки та поширення інформації у сфері освіти.

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України⁶ – національне галузеве книгосховище, всеукраїнський галузевий інформаційний осередок освітньої галузі та науково-методичний центр мережі освітянських бібліотек, створеної згідно з Постановою Кабміну від 30.10.1999 р. Документний фонд книгозбірні з питань педагогіки, психології й освіти налічує понад 600 тис., із них – 40 тис. фахових документів 35-ма іноземними мовами, понад 1000 назв періодичних видань ХІХ–ХХІ ст., більше 400 назв сучасних періодичних видань українською, російською та іноземними мовами. У ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського активно формується електронна бібліотека, наявний традиційний та електронний каталоги. Серед освітян книгозбірня відома своїми унікальними рідкісними виданнями (ХVIII–ХХІ ст.). Із 2014 р. у бібліотеці відкрито раритетний фонд рідкісних та цінних видань іноземними мовами. Діє меморіальна кімната В. О. Сухомлинського, в якій зібрано всі праці видатного педагога, видані українською та 32-ма мовами світу, матеріали про його життя та творчість на традиційних і електронних носіях, відео- і фотодокументи, неопубліковані праці й рукописи, передані родиною Василя Олександровича. Як дозвілєвий та культурно-просвітницький центр бібліотека систематично проводить презентації художньо-мистецьких виставок, літературно-музичні вечори. У стінах книгозбірні можна зустрітися з визначними діячами педагогічної науки, освіти, культури й мистецтва.

Сьогодні, коли стратегічний курс України на інтеграцію в європейський простір та світове співтовариство є особливо актуальним, значущою є участь наукових інституцій, у тому числі й бібліотек, у формуванні сучасних національних інформаційних ресурсів. У цьому контексті важливим кроком інноваційної діяльності сучасних українських книгозбірень стає активізація інформаційно-аналітичної діяльності (ІАД). Відповідно до цього, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського здійснює інформаційно-аналітичне забезпечення фахових потреб освітян, усебічно сприяє оприлюдненню наукових досліджень у галузі педагогіки, психології та методики викладання окремих

⁶ <http://www.dnpb.gov.ua/> – головна сторінка веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України.

навчальних дисциплін, провадить діяльність у напрямі широкого оприлюднення досягнень науки та техніки, інноваційного вітчизняного й зарубіжного досвіду в практику роботи педагогічних навчальних закладів і їхніх структурних підрозділів – бібліотек, а також сприяє удосконаленню системи освіти, реалізації самоосвіти педагогічних, науково-педагогічних та бібліотечних фахівців, молоді, що навчається.

На сьогодні в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського активно запроваджується дистантне інформаційно-аналітичне обслуговування з метою забезпечення користувачів галузевою інформацією шляхом надання доступу до синтезованих наукоємних інформаційних продуктів, які створюються фахівцями відділу науково-аналітичної обробки та поширення інформації у сфері освіти. Співробітники цього структурного підрозділу бібліотеки виконують насамперед завдання змістовного перетворення інформації. *Основна діяльність аналітичного відділу* полягає в:

- здійсненні науково-дослідної, інформаційно-аналітичної та науково-видавничої діяльності з питань сучасного стану й розвитку освітньої сфери;
- систематичному проведенні моніторингу якості освіти, аналізу наукової думки та поточної інформації в контексті реформування навчального процесу в Україні та зарубіжжя;
- вивченні динаміки й синтезу інформації науково-педагогічного характеру, пов'язаної з реалізацією національних освітніх концепцій через щодаквідний огляд галузевих ЗМІ національного та регіонального рівнів;
- підготовці інформаційно-аналітичної продукції, документів оглядово-довідкового характеру з актуальних питань із їх подальшим оприлюдненням засобами друкованих або електронних ЗМІ, на веб-порталі бібліотеки, деінде;
- забезпеченні оперативного та змістовного інформаційного наповнення сторінок і рубрик веб-порталу бібліотеки в межах компетенції відділу.

Як видно зі схеми (рис. 1), електронні інформаційно-аналітичні ресурси систематизовано за розділами: «Педагоги-новатори України», «Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки», «Результати наукової діяльності установ НАПН України», «Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди».

Інформаційно-аналітичні матеріали *віртуального інформаційно-бібліографічного ресурсу «Педагоги-новатори України»*⁷ висвітлюють здобутки сучасних українських педагогів, узагальнюють інноваційний світовий педагогічний досвід, сприяють осмисленню науковою та освітянською спільнотою актуальності й важливості новаторського поступу, а також розширюють IP із питань реформування та модернізації сучасної освіти. Проект «Педагоги-новатори України» призначено для широкого кола фахівців, котрі цікавляться передовими здобутками національної педагогічної науки, освіти й практики.

⁷ http://www.dnppb.gov.ua/scientific_information_work/teachers_innov/ – рубрика «Педагоги-новатори України» на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

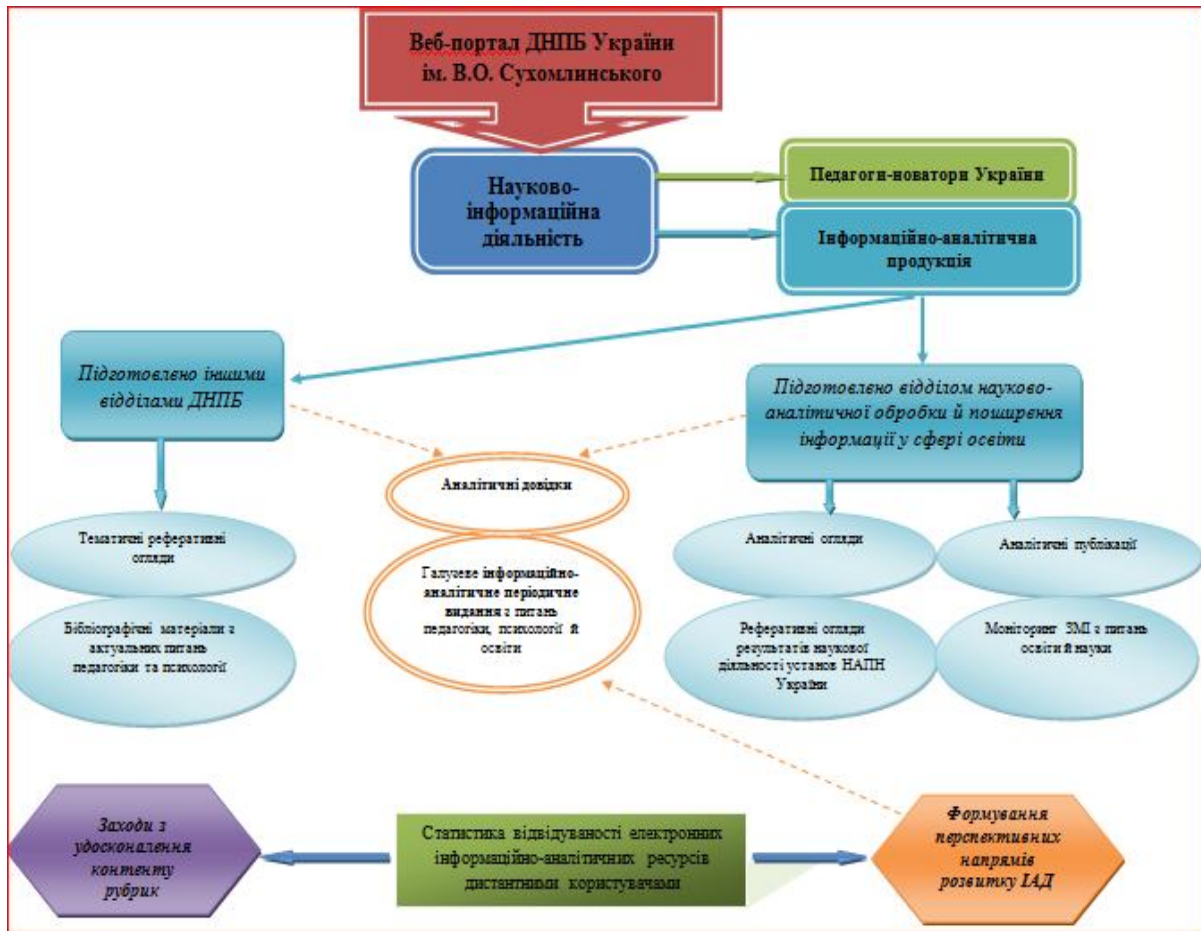

Рис. 1. Структура електронних інформаційно-аналітичних ресурсів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Систематичний аналіз головних подій в освітній сфері, результати якого представлено в рубриці «Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки»⁸ (щодокадно) – це аналіз публікацій на обрану тему, до якого вносять таку інформацію: назву видання, його номер і дата, назву й тему статті, посилання на електронний ресурс, безпосередньо аналітичний огляд. Джерелами моніторингу ЗМІ є Інтернет, друковані загальнонаціональні та/або регіональні ЗМІ з питань освіти, культури, педагогічної науки. Рубрику «Моніторинг ЗМІ з питань освіти й науки» на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського запроваджено з 2009 р. Систематичне проведення моніторингу освітніх ЗМІ щодо аналізу головних подій у сфері освіти, культури, педагогічної науки стало одним із ключових напрямів роботи відділу науково-аналітичної обробки та поширення інформації у сфері освіти. У період 2009–2013 рр. було оприлюднено на веб-порталі бібліотеки понад 100 аналітичних оглядів на зазначену тематику. Починаючи з 2013 р., при підготовці щомісячного підсумкового огляду ЗМІ, який було зосереджено на аналізі правових засад у сфері освіти й науки, здійснювалося формування галузевої нормативно-правової бази шляхом приєднання гіперпосилань на повнотекстові документи.

⁸ http://www.dnpb.gov.ua/monitor_cmi/ – рубрика «Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки» на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Із початку 2014 р. усі підсумкові інформаційно-аналітичні огляди ЗМІ оприлюднювались в інформаційно-аналітичному журналі СІАЗ НБУВ «Україна: події, факти, коментарі»⁹. Даний інформаційно-аналітичний ресурс дозволяє дистантним користувачам швидко отримати інформацію про відображення конкретної теми в системі соціальних комунікацій без ознайомлення з повними текстами статей, а також слугує основою для подальших статистичних та аналітичних досліджень.

Із 2008 р. на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського було запроваджено ще одну інформаційно-аналітичну рубрику «Результати наукової діяльності установ Національної академії педагогічних наук України»¹⁰, де висвітлюються результати науково-інформаційної діяльності відділень академії та щорічні підсумки загальних зборів НАПН України. У цілому оприлюднено шість реферативних оглядів за даною тематикою.

Підготовлення інформаційно-аналітичних матеріалів у контексті рубрики «Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди»¹¹ було започатковано в 2010 р. Представлені тут статті та огляди висвітлюють проблемні аспекти реформування зарубіжної освітньої системи, зокрема Франції, Польщі, Туреччини, Казахстану, Німеччини, країн Балтії, Російської Федерації, Ізраїлю, Фінляндії тощо. У цілому на I півріччя 2014 р. оприлюднено 15 оглядів. Також ці дослідження опубліковано у віснику НАПН України «Педагогіка і психологія», що входить до переліку друкованих видань, затвердженого ВАК України.

Найближчим часом заплановано розширення тематичного спектра рубрики аналітичними дослідженнями в контексті реформування української освітньої системи.

**Запрошуємо всіх відвідати ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського за адресою:
головний корпус – м. Київ, вул. М. Берлінського, 9;
філія – м. Київ, вул. Володимирська, 57; e-mail: dnpb@i.ua;
веб-портал: <http://www.dnpb.gov.ua/>**

⁹http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=24&Itemid=184 – інформаційно-аналітичний журнал СІАЗ НБУВ «Україна: події, факти, коментарі».

¹⁰ http://www.dnpb.gov.ua/res_apn/ – рубрика «Результати наукової діяльності установ НАПН України» на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

¹¹http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/id/1270/ – рубрика «Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди» на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.